

César Vallejo

Črni glasniki

So udarci v življenju, tako silni... Poznam jih!
Kot da so udarci božjega sovraštva. Kot da se
ob njih v duši spreminja v mlakužo kipenje vsega,
kar je trpelo... Poznam jih!

Ni jih dosti, toda so... Zarežejo temne brazde
na najbolj trdem obrazu in upognejo najbolj
vztrajen hrbet.

Morda so barbarski žrebci.
Ali črni glasniki, ki nam jih pošilja Smrt.

So globoki padci duš Kristusov,
oboževane vere, ki jo Usoda obrekuje.
Ti krvavi udarci so prasketanje
nekega panja, ki nam zgoreva na vratih peči.

In človek... Ubogi... ubogi! Obrača oči
kot takrat, ko nas nekdo potreplja po rami.
Obrača zmedene oči in v pogledu se mu vse živo
spreminja v mlakužo krivde.

So udarci v življenju, tako silni... Poznam jih!

Naš kruh

Zjutraj nehajo s postom... Mokra pokopališka
prst diši po ljubljeni krvi.
Zima v mestu... Popadljivost, ki jo prečka
počasna dvokolnica, se zdi kot občutje
v verige vklenjenega posta!

Če bi hotel potrhati na vsaka vrata
in vprašati po kom in potem videti
uboge in s tihim jokom dati vsakemu
košček svežega kruha.
In opleniti bogatim vinograde
z obema svetima rokama,
ki so se snete s križa v sunku luči
pognale skozi zrak.

Trepalnica jutra; ni vam še treba vstati!
Daj nam danes naš vsakdanji kruh,
Gospod...!

Vse moje kosti pripadajo drugemu.
Najbrž sem jih ukradel!
Prišel sem in si vzel to, kar je bilo morda
namenjeno drugemu.
In si mislim, če bi se ne rodil,
bi neki drug revež izpil to kavo!
Pokvarjen tat sem... Kam bom prišel!

Ob tej mrzli uri, ko se zemlja
spreminja v človeški prah
in je tako žalostna,
bi rad potrkal na vsa vrata
in prosil koga za odpuščanje
in mu spekel koščke svežega kruha
tu, v peči svojega srca...!

Od vsega tega sem edini, ki odhaja

Od vsega tega sem jaz edini, ki odhaja.
Od te klopi odhajam, od svojih hlač,
od svoje velike možnosti, od svojih dejanj,
od svojega razdeljenega števila, vsakega dela zase,
od vsega tega sem jaz edini, ki odhaja.

Z Elizejskih poljan ali s kraja, kjer napravi
ovinek čudna ulica meseca,
odhaja moja smrt in moja zibel,
moja človeška podobnost, obkrožena
od ljudi, sama, prosta, se spremeni
in odslavlja svoje sence, eno za drugo.

In se oddaljujem od vsega, kajti vse
ostaja, da bo pričalo o meni:
moji čevlji, njihove gumbnice, blato na njih
in celo guba na komolcu moje zapete srajce.

Črni kamen na belem kamnu

Umrli bom v Parizu ob nevihti,
nekega dne, ki se ga že spominjam.
Umrli bom v Parizu – ne, ne blêdem –
morda nekega četrтка, kot je danes, neke jeseni.

Četrtek bo, ker danes, na četrtek, ko prozarim
te pesmi, so mi zbolele rame, nikdar tako
kot danes, ozrl sem se, na vso svojo pot,
in sem videl, kako sem sam.

César Vallejo je umrl, vsi so ga bîli,
čeprav jim ni storil nič žalega;
s palico so šli nadenj, nadenj so šli

z vrvjo; priče so bili četrtki
in ramenske kosti,
samota, nevihta, poti...

In če po toliko besedah...!

In če po toliko besedah
beseda sama ne preživi!
Če po toliko pticah
ne preživi ptica, ki obstane!
Bi bilo zanje res bolje
vse odpihniti, in to je to!

Biti rojen zato, da preživiš našo smrt!
Odtrgati se od neba in se spustiti k zemlji
skozi njihovo nesrečo in opazovati
za trenutek, da ugasne naša tema z našo senco!
Bilo bi zares dosti bolje
vse odpihniti, komu to mar!...

In če po vsej tej zgodbi umremo,
 ne dlje od večnosti,
 ampak od tistih preprostih stvari, kot je biti doma
 ali začeti razmišljati!
 In če potem odkrijemo,
 nenadoma, da živimo,
 sodeč po višini zvezd,
 stran od glavnika in madežev na robcu!
 Bilo bi zares dosti bolje,
 da jih vse odpihnemo, očitno!
 Rečeno bo, da imamo
 v enem očesu več žalosti
 in tudi v drugem dosti žalosti
 in v obeh, kadar sta odprti, veliko žalosti...
 Potem!... Seveda... Potem... niti besede!

Odsoten

Odsoten! V jutru, v katerem odidem
 dlje od daleč, k Skrivnosti,
 za sledjo neizogibne črte,
 bodo tvoje noge zdrsnile na pokopališče.

Odsoten! V jutru, v katerem odidem
 na breg morja senc in kraljestva molka
 kot žalostna ptica, bo tvoje
 ujetništvo bel panteon.

V tvojih ogledalih se bo znočilo,
 trpel boš in potem pil
 skesano raztrgano belino.

Odsoten! In v tvojem lastnem
 trpljenju se bo med jokom trobent moralo
 križati grizenje tropov lovskih psov.

Milina za milino srca...

Milina za milino srca!
 Milina po režnjih, časi po videzu
 tiste odprte dni, ko sem se vzpenjal
 po podrtih drevesih!
 Samo zaradi tvoje golobje golobice,
 samo zaradi tvojega trpnega stavka
 sem šel med tvojo senco in veliko telesno
 vztrajnostjo tvoje sence.

Pod teboj in menoj:
 ti in jaz, odkritosrčna,
 tvoja ključavnica, dušeča se od ključev,
 vzpenjam se in se potim
 in spočenjam večnost med tvojimi stegni.
 (Hotelir je zver,
 njegovi zobje vredni občudovanja; nadziram
 majhen red svoje duše:
 gospod, tam spodaj... počasi počasi... zbogom, gospod...)

Veliko mislim na vse to, pretresen, izgubljen;
 tvojo golobico položim v višino
 tvojega leta
 in omamljen od sreče, včasih, počivam v senci
 tega bednega drevesa.

Rebro moje stvari,
 milina, ki jo smejoč se zastreš z roko,
 tvoja črna obleka, ljubljena v množici,
 kako se ta zdaj ujema s tvojim bolnim kolenom!

Vidim te preprosto, osramočen te razumem
 v Litvi, Nemčiji, Rusiji, Belgiji, razumem tvojo odsotnost,
 tvojo prenosno odsotnost,
 moški se krči zaradi ženske, ki drhti med njegovimi
 sponami.

Ljubljena v podobi svoje nepopravljive vlečke,
 ljubljena, ki bi te ljubil z razcvetelimi vžigalicami,
 quand on la vie et la jeunesse,
 c'est déjà tellement!

Ko ne bo več ničesar
 med tvojo veličino in mojim zadnjim načrtom,
 ljubljena,
 se bom vrnil k tvoji nogavici, da bi me poljubila,
 ponovno spuščajoč svojo nogavico,
 svojo prenosno odsotnost, tako mu reci...

Kamni

Davi sem se spustil
h kamnom, o kamni!
In sem povzročil in sem
zasejal mednje hud prepir.

Mati naša, če moje stopinje
povzročajo v svetu bolečino,
potem so ognjeni bliski
nesmiselnega jutra.

Kamni ne žalijo; ne želijo si
ničesar, tudi za Nič
ne želijo ničesar.

In če nekateri od njih odidejo
potrti ali hodijo osramočeni,
bo to zaradi nečesa človeškega...

Toda zgodi se, da nekdo sune
kamen iz samega užitka.
Tak kamen je mesec,
ki se je pognal v zrak
zaradi neke brce...

Mati naša, davi sem tekel
z bršljanom,
da bi videl sinjo karavano
kamnov,
kamnov,
kamnov...

Zaupanje v očala, ne v oko...

Zaupanje v očala, ne v oko,
v stopnišče, nikoli v stopnico,
v krilo, ne v ptico,
in ne v tebe samega, v tebe samega, v tebe samega.

Zaupanje v zlobo, ne v zlobneža,
v kozarec, toda nikoli v pijačo,
v truplo, ne v človeka,
in ne v tebe samega, v tebe samega, v tebe samega.

Zaupanje v vse, toda ne več v enega,
 v rečno strugo, nikoli v tok,
 v hlače, ne v noge,
 in ne v tebe samega, v tebe samega, v tebe samega.

Zaupanje v okno, ne v vrata,
 v mater, ne v devet mesecev,
 v usodo, ne v zlato kokco,
 in v tebe samega, v tebe samega, v tebe samega.

César Vallejo se je rodil leta 1892 v izgubljeni deželi v Kordiljerah, v malem mestecu Santiago de Chuco na severu Peruja. Njegovi babici sta bili Indijanki. Bil je zadnji od dvanajstih otrok v družini. Njegov oče je bil uradnik. Družina je bila izredno verna, od tod v njem tisti občutek »svete družine«, ki ga spremlja vse življenje. Od tod tudi občutek greha, dobrega in zla. Po končani srednji šoli je študiral filozofijo in književnost v Trujillo, glavnem mestu province. Vallejo je zapustil bogato pesniško zapuščino. V času svojega življenja je izdal samo dve pesniški zbirki (*Črni glasniki*, *Trilce*). Vse drugo je izšlo šele po njegovi smrti. Leta 1939 je njegova žena dovolila izdati njegove neobjavljene pesmi pod naslovom *Poemas humanas*. Celotna zapuščina pa je izšla šele leta 1968 v Limi: *Obra poetica completa*. Od takrat nezadržno raste njegov vpliv na sodobno poetsko tvornost te celine in na sodobno poezijo sploh.